

Jaciment arqueològic de Sant Benet d'Espiells

Sant Sadurní d'Anoia

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Entorn de la l'església de Sant Benet d'Espiells (Espiells).
Alçada: 180

Coordenades:

Latitud: 41.43943
Longitud: 1.81145
UTM Est (X): 400707
UTM Nord (Y): 4588221

Classificació

Número de fitxa 08240 - 94
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle XII
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: L'estat real del jaciment és desconegut.
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM). Annex IB. Catàleg de béns d'interès cultural. Fitxa STSA 702AR.
Data aprovació: dj., 30/09/2010 - 12:00
Número inventari CCAA 5015
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Privada

Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat (Carrer d'Armenteres, 35, 08980 Sant Feliu de Llobregat)

Fitxes associades:

Capella de Sant Benet d'Espiells

Jaciment arqueològic de la Miranda d'Espiells

Autoria de la fitxa Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)

Data de registre de la fitxa: dv., 17/01/2025 - 17:13

Descripció

El jaciment arqueològic es relaciona directament amb l'existència de l'església romànica dedicada a Sant Benet, amb la qual s'identifica una necròpolis de tombes de cista.

Com era habitual en el context alt-medieval, cal pensar que l'església tenia un espai de sagrera al voltant de l'edifici. No obstant això, la descoberta de les tombes en cista localitzades al jaciment ubicat a la part superior del turó d'Espiells (la Miranda d'Espiells), crea molta incertesa entre els historiadors i els arqueòlegs, ja que no es pot verificar si realment s'identificà la necròpolis medieval del nucli d'Espiells al voltant de l'església de Sant Benet, o si d'altra banda es confonen amb les troballes del cim del turó de La Miranda.

En ambdós casos hi ha un problema de manca de dades que permeti definir millor les estructures localitzades.

Història

La primera menció documental d'Espiells apareix al Cartulari de Sant Cugat del Vallès, era l'any 986 quan el rei carolingi Lotari, confirmava a aquest monestir una sèrie de propietats, on apareix "*Spicellos*". El nom d'Espiell, amb diferents variants documentades, procedeix segons diferents estudiosos del topònim "especula", traduïts com a lloc de guaita o talaia. Aquesta hipòtesi resulta versemblant, ja que el jaciment es troba sobre un turó, un autèntic mirador de la Vall de l'Anoia. No s'han trobat però restes de torres de guaita edificades, podria ser que només existís una torre de fusta (LLORAC, 2017).

Els monjos benedictins de Sant Cugat del Vallès foren els responsables del repoblament d'aquest indret des de 917, quan els germans Ermenard i Udalard, marquesos (responsables de la Marca), fan una concessió de terres dins del castell de Subirats (LLORAC, 2017).

És probable que aquells monjos construïssin una capella, dedicada al fundador de l'orde, Sant Benet de Núrsia.

Al segle XI, Espiells és un alou del qual s'esmenta l'església i una torre. És possible que sigui l'església feta en estil llombard, popular en aquest període (LLORAC, 2017).

El segle XII, Espiells és una parròquia. Un document del 5 de setembre de 1166 esmenta el "*cimiterio Sancti Benedicti*". El problema de la identificació d'aquesta necròpoli, és que no es pot confirmar si el cementiri documentat en els textos medievals és aquest o el de la Miranda d'Espiells (BOSCH I VALLÈS, 1988).

El problema de la identificació d'aquesta necròpoli, és que no es pot confirma si el cementiri documentat en els textos medievals és el de la Miranda (seria una necròpolis amb cronologia anterior al segle XIII) o es tracta de la necròpolis ubicada al voltant de la mateixa església preromànica. Les tombes en cista de lloses irregulars estan documentades històricament des del segle V fins el segle XIV (CCAA)

La possessió senyorial d'Espiells seria del monestir fins l'abolició de les senyories, l'any 1837 (LLORAC, 2017).

Bibliografia

BOSCH, J.M.; VALLÈS, J. (1987). La Miranda d'Espiells. Memòria de l'excavació arqueològica de l'any 1987 a una necròpolis de turó aïllat (Sant Sadurní d'Anoia). Mem. Núm. 204.

LLORAC, Salvador (2017). Sant Sadurní d'Anoia: fonaments identitaris, a *El Cep i la Nansa*, Vilanova i la Geltrú.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya.](#)

